

MIKKELIN HIIPPAKUNNAN PIISPA

Saarna piispantarkastuksen juhlamessussa 21.11.2021 Mäntyharjun kirkossa

Jeesus sanoi opetuslapsille:

”Kun Ihmisen Poika tulee kirkkaudessaan kaikkien enkeliensä kanssa, hän istuu kirkkaustensa valtaistuimelle. Kaikki kansat kootaan hänen eteensä, ja hän erottaa ihmiset toisistaan, niin kuin paimen erottaa lampaat vuohista. Hän asettaa lampaat oikealle ja vuohet vasemmalle puolelleen. Sitten kuningas sanoo oikealla puolellaan oleville: ’Tulkaa tänne, te Isäni siunaamat. Te saatte nyt periä valtakunnan, joka on ollut valmiina teitä varten maailman luomisesta asti. Minun oli nälkä, ja te annoitte minulle ruokaa. Minun oli jano, ja te annoitte minulle juotavaa. Minä olin koditon, ja te otitte minut luoksenne. Minä olin alasti, ja te vaatetitte minut. Minä olin sairas, ja te kävitte minua katsomassa. Minä olin vankilassa, ja te tulitte minun luokseni.’

Silloin vanhurskaat vastaavat hänelle: ’Herra, milloin me näimme sinut nälissäsi ja annoimme sinulle ruokaa, tai janoissasi ja annoimme sinulle juotavaa? Milloin me näimme sinut kodittomana ja otimme sinut luoksemme, tai alasti ja vaatetimme sinut? Milloin me näimme sinut sairaana tai vankilassa ja kävimme sinun luonasi?’ Kuningas vastaa heille: ’Totisesti: kaiken, minkä te olette tehneet yhdelle näistä vähäisimmistä veljistäni, sen te olette tehneet minulle.’

Sitten hän sanoo vasemmalla puolellaan oleville: ’Menkää pois minun luotani, te kirotut, ikuisen tuleen, joka on varattu Saatanalle ja hänen enkeleilleen. Minun oli nälkä, mutta te ette antaneet minulle ruokaa. Minun oli jano, mutta te ette antaneet minulle juotavaa. Minä olin koditon, mutta te ette ottaneet minua luoksenne. Minä olin alasti, mutta te ette vaatettaneet minua. Minä olin sairas ja vankilassa, mutta te ette käyneet minua katsomassa.’

Silloin nämäkin kysyvät: ’Herra, milloin me näimme sinut nälissäsi tai janoissasi, kodittomana tai alasti, tai sairaana tai vankilassa, emmekä auttaneet sinua?’ Silloin hän vastaa heille: ’Totisesti: kaiken, minkä te olette jättäneet tekemättä yhdelle näistä vähäisimmistä, sen te olette jättäneet tekemättä minulle.’

Ja niin he lähtevät, toiset iankaikkiseen rangaistukseen, mutta vanhurskaat iankaikkiseen elämään.” (Matt. 25:31–46).

Mäntyharjun piispantarkastus alkaa olla loppuillaan, kun tänään vietämme tarkastuksen juhlamessua. Tänään iloitsemme myös Mäntyharjun kirkon korjauksen valmistumista. Viisi vuotta kestänyt remontti on ollut mittava monessa mielessä, niin taloudellisesti, kestoltaan kuin tehtyine korjauksineen. Suomen suurimpiin kuuluvan puukirkon kunnostaminen on Mäntyharjun seurakunnalta merkittävä kulttuuriteko. Se ansaitsee julkisen tunnustuksen. Mutta korjausrakka on vielä enemmän. Te nykypolven mäntyharjulaiset kannatte vuorollanne vastuuta siitä, että 200 vuotta vanha kirkko voi palvella myös tulevia sukupolvia. Kiitos siitä, että osaltanne huolehditte siitä, että tällä paikkakunnalla voidaan viettää aktiivista seurakuntaelämää myös tulevaisuudessa. Kiitos teille kaikille, jotka olette tavalla tai toisella osallistuneet kirkon korjaustyöhön ja mahdollistaneet sen.

Tuomiosunnuntain evankeliumi on evästyksenä Mäntyharjun seurakunnalle, kun se suuntautuu piispantarkastuksesta uuteen aikaan ja pian alkavaan uuteen kirkkovuoteen. Tulevaisuus on monella tavalla epävarma ja avoin. Tähän liittyviä keskusteluja kävin torstaina niin täällä

Mäntyharjulla kuin Pertunmaallakin. Myös tuomiopäivä on täynnä yllätyksiä. Evankeliumissa Jeesus raottaa meille esirippua. Se paljastaa jotain siitä, mitä on edessäpäin.

Ensinnäkin on yllättävää, että viimeisellä tuomiolla käytetty mittapuu on hätkähdyttävän epäuskonnollinen. Evankeliumimme ei puhu sanaakaan uskosta. Vain teot näyttävät ratkaisevan, ja vielä sellaiset teot, joita niiden tekijät eivät pitäneet mitenkään erityisen ansiollisina tai uskonnollisina. Viimeisellä tuomiolla ei kysytä mitään erityistä tai ainutlaatuista. Ihmiset on koeteltu arjen yksinkertaisissa töissä. Ihminen koetellaan siellä, missä ja millä tavalla me kohtaamme lähimmäisemme. Tämä on tuomiopäivän ensimmäinen yllätys.

Tuomiopäivän toinen yllätys liittyy siihen, että kohtaamme Kristuksen kärsivissä lähimmäisissämme. Evankeliumin ytimessä ovat vähäiset veljet ja sisaret. Se, mitä olemme tehneet heille, sen me olemme tehneet Kristukselle. Sen minkä olemme jättäneet tekemättä heille, olemme jättäneet tekemättä Kristukselle.

Viimeinen tuomio johtaa ajatukset kauas aikojen loppuun. Kuitenkin evankeliumi tuo näkökulman hyvin lähelle, lähimmäiseen ja aivan erityisesti vähäisimpään lähimmäiseen. Evankeliumin viesti on lyhyt ja yksiselitteinen: Kristus on lähimmäisessä – vähimmissä veljissämme ja sisarissamme.

Myöskään tie sanomasta sovellutukseen ei ole pitkä: Voimme ryhtyä sanoista tekoihin. Kukaan meistä ei voi omalla kohdallaan työntää syrjään evankeliumin kärkeä ja sanoa, ettei sen vetoamus koskisi häntä. Päinvastoin jokaisella meillä on syytä kysyä itseltään: ”Mitä minä teen vähimmille veljilleni ja sisarilleni?”

Kärsivässä, hiljaisessa, syrjään työnnetyssä lähimmäisessämme on Kristus kätkeytyneenä. Iankaikkinen kohtalomme riippuu siitä, mitä hän sanoo. Hiljainen syrjään työnnetty Kristus on tuomarimme. Siinä on tuomiopäivän toinen yllätys.

Kolmas yllätys tulee armahdettujen ja tuomittujen suusta. Kummatkaan eivät tienneet tehneensä sitä, minkä perusteella heidät vapautettiin tai tuomittiin. Tuomari langettaa tuomionsa tekojen perusteella, joita pelastetut ovat tehneet, mutta kirotut jättäneet tekemättä. Pohjimmiltaan teot vain paljastavat ihmisen elämää ja toimintaa hallitsevan perusmotiivin. Teot paljastavat syyn siihen, miksi he toimivat niin kuin toimivat. Toisia on ollut ohjaamassa rakkaus, toisia itsekkyyys.

Venäläisen legendan mukaan eräs rabbi pyysi kerran Jumalalta saada kurkistaa sekä taivaaseen että helvettiin. Jumala antoi hänelle siihen luvan ja lähetti profeetta Elian hänen oppaakseen. Elia vei rabbin ensin suureen huoneeseen, jonka keskellä kiehui avotulella pata herkullisine ruokineen. Padan ympärillä istui ihmisiä käsissään pitkävartiset lusikat, joilla he ammensivat padasta ruokaa. Nämä ihmiset olivat kuitenkin kalpeita, laihoja ja huonosti ravittuja. Heidän lusikoidensa varret olivat niin pitkät, etteivät he saaneet vietyä herkullista ruokaa suuhunsa. Kun vieraat olivat tulleet ulos, rabbi kysyi profeetalta, missä kumman paikassa he olivat käyneet. Se oli ollut helvetti. Sen jälkeen Elia vei rabbin toiseen huoneeseen, joka oli aivan edellisen kaltainen. Keskellä huonetta paloi tuli ja sillä kiehui herkullista ruokaa. Tulen ympärillä istui ihmisiä pitkävartiset lusikat käsissään. Nämä ihmiset olivat hyvin ravittuja, terveitä ja onnellisia. He eivät yrittäneetkään syödä omalla lusikallaan, vaan antoivat lusikoillaan ruokaa toisilleen. Tämä huone oli taivas.

Tästä on kysymys viimeisellä tuomiolla. Toisten elämää ohjaa rakkaus, toisten itsekkyyys. Itse asiassa viimeinen tuomio on vain sen toteamista, mitä elämän aikana on tapahtunut. Jumalan tuomiot täyttyvät kaiken aikaa. Oikeastaan jokainen päivä on tuomiopäivä. Jokaisena päivänä punnitaan tekojamme ja tekemättä jättämisiämme. Jako kahteen on jo olemassa, tosin vielä näkymättömänä ja salattuna.

Kyse on siitä, saako Kristus vaikuttaa meissä vai ei. Saako Kristus hallita meitä sanallaan ja Pyhällä Hengellään vai ei? Viimeisellä tuomiolla esille vedettävät hyvät teot eivät ole meidän tekemämme, vaan Kristuksen tekoja meidän kauttamme. Meidän rakkautemme on lähtöisin Kristuksesta. "Me rakastamme, sillä hän on ensin rakastanut meitä", sanoo Johannes ensimmäisessä kirjeessään (1. Joh. 4:19). Siksi evankeliumimme mainitsevat "Isän siunatut" eivät edes tienneet tehneensä mitään hyvää. Vastaavasti itsekäs ja paatunut ei huomaa kulkeneensa kärsivän lähimmäisen ohi. Hänen silmänsä on itsekkyyden sokaisema.

Hyvät seurakuntalaiset. "Piispa, kukin hiippakunnassaan, on seurakuntien ja pappien ylin kaitsija." Näin kirkkojärjestys (KJ 18:1) toteaa piispan tehtävästä. Tänään piispan tehtävänä on muistuttaa evankeliumin mukaisesti ihmiselämän vastuullisuudesta.

Viimeinen tuomio on maailmanhistorian loppunäytös. Se on samalla ihmiselämän viimeinen näytös. Haluaisimme ehkä korjata sitä tai kokonaan jättää sen pois. Moni niin yrittää tehdäkin. Vaikean ja velvoittavan tekstin alta on houkuttelevaa yrittää kiemurrella karkuun. Yleisimmin käytetyjä tapoja on kaksi. On niitä, jotka tietävät varmasti, ketkä joutuvat kadotukseen. Ja on niitä, jotka lupailevat, että kaikki pääsevät taivaaseen. Molempien konstien tarkastelu Raamatun valossa paljastaa ne kuitenkin silmänkääntötempuiksi.

Viimeinen tuomio on todellisuutta ja kerran se tapahtuu. Joudumme vastuuseen. Tuomio, on se sitten vapauttava tai langettava, on korkeimman mahdollisen tuomioistuimen antama. Siitä ei ole valitusoikeutta.

Tänään on tärkeä havahtua siihen, ettei tuomiosunnuntai ole tuomiopäivä. Kristus on tänään meidän keskellämme, ei tuomarina, vaan Vapahtajana ja Pelastajana. Hän vakuuttaa meille: "Ei Jumala lähettänyt Poikaansa tuomitsemaan maailmaa, vaan sitä varten, että maailma hänen kauttaan pelastuisi." (Joh. 3:17). Tällaiseen Jumalaan me uskomme. Hänessä on meidän turvamme ja toivomme.

Seppo Häkkinen